

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԲԱՐՆԱ ԵՒ ՔԱՂԱՔՈՒՄ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱՏ

Rev. Père G. Kalemkarian
Michi
te ngasse № 4 Vier

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիտիկոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» վեցամսեայ 6 ֆր.
» եռամսեայ 3 ֆր.
» յետադարձակ համար (երկու ֆոյր մեկ ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
» եռամսեայ 3 ֆր.
» 2.60 արդ վեցամս 1.50
ԿԱՆՈՒԻ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակիր արամ եւայլն դիկն հետեւեալ հասցեով

ԽՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԻՐԱՂՈՅ՝ Վ.Ս.Ի.Ն.Ա. (Պաշկարիա)

Редакция на вѣстникъ

„И р а в у н к ъ“

ВАРНА (България)

Rédaction du journal

„I r a v o u n k“

V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին առ-
բողոքովին կամ մասամբ
Խմբագրական տղը 20 ամիսով եւե-
լին աւելի անգամներու համար 20 0/0
գին կը լինի:

ԱՄԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Քանի որ օրէ ի վեր վարժարաններու նոր տարիները սկսած էին, ծնողները ուղքատ և հարուստ կը լինան իրենց զաւակները յարմարագոյն կրթական հաստատութեան մէջ դնելով: Ազգ. վարժարանաց հոգաբարձութիւններու և ծնողներու միջեւ ընդունելութեան պայմաններու մասին բանակցութիւնները դեռ մինչեւ այսօր կը շարունակուին: Ազգատ և նուազ բարեկեցիկ գաւառկարգը իր զաւակին ամբողջ տարուան մը համար, ուսուստի և հագուստի ծախքերը մտածելէ զատ ստիպուած է նաեւ վարժարանին համար վճարելի թոշակը և մուսթի տուրքն ալ մտածելու: Ահա այս անողորմ մտածումը ներթափանցած է ծնողներու պայմաններու տակ տարող շատ մը բնութիւններէ: Ընդհանրապէս կը զրկէ ուսանողական կեանքէն, և անշափահաւորութեամբ մը վարժարաններէ խլուելով, ուր դեռ տարիներ յաճախելու պէտք ունէին տարրական դարձուցումը ստանալու համար, կը նետուին շուկայական կամ գործարանական կեանքի մէջ, ուր իրենց պատանեկան յատակ ու զիրարմար սիրտը փոխանակ վը սեղ ու աչիւն զգացումներով պաշարաւորուելու եւ ուղեղը փոխանակ ընկերակցական ու մարդական փոխանակութեամբ զարգացնելու, իր գրագրին խաբելու, իրեն ներկայացուցին քսակը պարպելու կամ հացը խլելու անբարոյական անցուցիչ արհեստը կը սովորի, որուն շուկայականները «աչքաւորութիւն» անունը կուտան:

Ուշափ ընդունակ ուղեղներ, բարձր հանճարներ այս կերպով փճացած ու խամրած են: Երջափ մեծ մարդու կոչում ունեցող գահեկեր տարածամօրէն գործարանական ու շուկայական կեանքի մէջ նետուելով ջախջախուած ու անհետացած են:

Եւ ինչո՞ւ այսպէս: — Որովհետեւ անոնք թէեւ մեծ ծնած, բայց

անժողովրդական են, ուղքատ մը նողքի զատակ են և ստիպուած տղայ հասակէ իրենց հացն ու ըզգիստը ճարի: Ծնողքը իր զաւակը կրթելու հոգին չընտրած ալ ինքզինքը անկարող կը զգայ անոր դպրոցական պիտոյքը և թոշակը հայթայթելու: Աղքատ ծնողներու համար այս փոխանակը, դպրոցական պիտոյքը և թոշակը, ունելի ծանր կը կշռեն բան թէ ստեղծող որ ազի կամ լեզի իրենց սեպանէն քիչ շատ կրնայ հայթայթել:

Ահա հոս է որ մենք կանգ կառնենք և բացարձակ անախդարութիւն մը կը նշմարենք մեր ազգային վարժարաններու մտածկորալութեան գործին մէջ:

Ինչպէս յայտնի է ամենուն, գրեթէ առանց բացառութեան մեր ազգային վարժարաններու հասոյթները միշտ մասամբ կաւկուած կալուածներէ, եկեղեցւոյ մուսթի, ըէ կը բաղկանան: Իսկ ինչ որ հարուստները և բարեկեցիկ գաւառկարգը իրենց զաւակաց համար թոշակ կը վճարեն, որ ամսական 5-6 ֆրանքէն անդին չունցիր, շատ անշունք մէկ մասը կը կազմէ վարժարանաց հասոյթներուն: Օրինակի համար ամենեք վառնայի Ազգ. երկօտ վարժարանը: Ասոր տարեկան շուրջ 8000 ֆրանքի պիտոյթին միայն 1500 կամ 2000 ֆրանքը աղքատ և հարուստ աշակերտներու թոշակներէն կը գոյանայ: Ժախքին մնացեալ 3/4 մասը եկեղեցւոյ գլխաւորապէս բանկալի, կալուածի և այլ մուսթերով կը գոցուի: արդէն եկեղեցի յաճախողներն ալ գրեթէ միայն աղքատ և նուազ բարեկեցիկ գաւառկարգին կը պատկանին: մեր հարուստները քիչ բացառութեամբ եկեղեցի գրեթէ չեն յաճախեր: Հետեւաբար բանկալի, պնակի և այլ հասոյթները աղքատին նուէրներն են: Իսկ եկեղեցիներու կալուածները չէ կարելի երեւակայել որ հարուստին զաւակացը համար կտակած ըլլան բարեբարները: Հետեւաբար կալուածակտն այդ հասոյթներն միայն աղքատներուն համար են:

Այս կերպով ահա կը տեսնուի թէ մեր հարուստ և բարեկեցիկ գաւառկարգերը աղքատին դրամով և որ իրենց զաւակները ազգ. վարժարանաց մէջ դաստիարակել

կուտան և իրեն ամսական իրենց վճարած 4/5 ֆրանքի գումարը վարժարանի պիտոյթին շատ անշունք մէկ մասը հապիւ կը գոցէ:

Իսկ վարժարանաց արդիւնքին գալով, աղքատը վերը յիշուած նիւթական արգելքներով կը ստիպուի իր զաւակը կիսակտար դրպրոցէն հանել: մինչդեռ հարուստին զաւակը կը մնայ վարժարանին մէջ որոշ ժամանակ մը և կատարելապէս կ'օգտուի անկէ, որով կը հետեւի թէ աղքատին դրամովը հարուստը միայն կը կրթուի և աղքատը անկատար կը ձգէ կիւնէ, սովորածն ալ կորսնցնելու վրտանգին տակ, որովհետեւ դրպրոցական պիտոյքը և ամսական չէ կարող հայթայթել անոր ծնողքը:

Ինչո՞ւ ըլլայ այս գրկանքը եւ շարունակուի: Ինչո՞ւ հարուստը աղքատին դրամովը իր տղան կարգով տայ: փոխանակ այդ դրամով աղքատ տղայը դպրոցական պէտքերուն ծառայիցնելու:

Այս կէտերը մեր հոգաբարձութեան ինչո՞ւ ուշադրութեան չեն առնիր, ինչո՞ւ կը ձգեն որ հարուստը միայն 4-5 ֆրանքով իր տղան դաստիարակէ, ճիշդ կովարածի մը տրուած գրամով: ու այս դին աղքատը այդ գրամը չկրնայ տալուն համար իր իրաւունքէն ու կրթութենէն միանգամայն զրկուի:

ԻՇԽԱՆ ԱՊՐՈ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Ապրո Բագրատունի Բարիկի Ցաղահանդէսի իտալական բաժնին բարձրաստիճան անձնաւորութիւններէ մին, նախագահ Նաթոլի Արտեստական միւլգէին և անդամ անոր, գեղարուեստական կանուին ու իտալիոյ հանրագումար շինութեանց նախարարութեան կից բոնական Յանձնաժողովին: Նոյն պէս փոխ նախագահ 1900ի Ցաղահանդէսի միջազգային Յանձնախումբին:

Այս իշխանը՝ որ Նաթոլի Բոսի լիբրօյի մէջ ունեցած իր Ապրո անուն ամառանոցը քաշուած կ'ապրի սերած է Բագրատունի արքայական ցեղէն, ինչպէս կը հաստատեն շատ մեծ խնամքով պահուած զաւեր յիշիկը:

Այնի անկումէն յետոյ, այս ընտանիքը նախ Պարսկաստան, վերջէն ու կարին դադրած է, ուրկից 1554ին ելած է, Եւրոպա ապաստանելու համար: Երկու գարէ ի վեր իտալիա կը դառնան:

Այս բնութիւնքի անդամներէ մին դէպի 1670 թուականին Սուլթան Մէհմետ Գ.ի ծառայութեանը մէջ մտնելով, Պոլսի երկրակտն նախարարի պաշտօնը վարած և Սուլթանէն արտօնութիւն ձեռք բերած է Թուրքիոյ մէջ 7 եկեղեցիներ շինելու:

Այն ատենի կրեւէի պատերազմը ընել առաւ և մահունէ ազատեց Գաւէնիցի ճակատամարտին Բալոնիացի բանտարկեալները: Եւրոպայի անհաղթներէ զլիաւորուն դատապարտուած էին: Սուլթան Մէհմետ Գ.ի կողմէ քրիստոնէութեան համար ունեցած իր հաւատարմութիւնը գնահատուեցաւ: Նա զինքը «Ապրո» կամ «Ապրու» անունանց, սա Պարսկա-Հնդկական բառ մըն է որ կը նշանակէ ուղղափառ կամ հառապարհ:

Ըսի ժողով և ուրիշ երոպական վեհապետներ այս բնանիքին իշխանական սերունդը ճանչցած են:

Իշխան Ապրո Բագրատունիի եղբորդին է Ռաֆայէլ Բագրատունի որ վէնէտիկի անձնատուութեան համար պորովար Մէնապրէայի պատուիրակութեան մէջ գտնուած է: Իսկ իր եղբայրը Առաքէլ միւնխի ատեն Մասուայի կառավարիչ, Եգիպտական բանակին գլուխը գտնուած ու պատերազմի մէջ դիւցապարար մեռած է:

Ապրո Բագրատունի որ զաւակն է հանգուցեալ Ստեփան Ապրո Բագրատունիի և նշանաւոր Միգրուհիի մը, Նաթոլի մէջ ծնաւ: Իսկ հանրածառութեանց ժամանակ Տիգրան Գ.ի Ապրո Գահիրէ ծնած է: Ապրո Բագրատունի Նաթոլի փոխ քաղաքագետ եղած և հոն հաստատուած է տիպար որբանոց կամ ապաստարան մը: ուր հարկւրաւոր մանուկներ կը խնամուին ու կը դաստիարակուին:

Թիշիւլը իտալական դրամատան խորհրդական է և իտալացւոց բարձր դասէն շատ յարգուած ու գնահատուած է:

Հախապէս ամուսնացած է. Իտալիոյ Մարկարիտա Թագուհւոյն արքունեաց մեծ պատւոյ աիկին Վիլլամաինա մարքիզուհւոյն խիստ գեղեցիկ աղջկանը հետ:

Այս հայ իշխանը որ 1880 ին Հոնտրա տեսանք. ուր կաշխատէր ինպատ մեր ազգակիցներուն դեռ երիտասարդ, կրակոտ և հայրենասէր անձնաւորութիւն մ'է:

Եւ լիայոյս ենք որ պիտի շարունակէ լատինական Անատոլոյի մէջ հայասէր «Բրօքալանտ» մը ընել:

Լ. ԱՄԱՆԻ

ՍՈՒԼԹԱՆԻ Գ. Ա. ՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

25 ԱՄԵԱՅ ՅՈՐԴԱՆԻ

Պոլիս՝ Պապը Ալիի ցոյցէն յետոյ Պետութիւնը Բարիդի դաշնագրին տրամադրութեանը համաձայն մէկ մէկ պահականաւ ևս ներս մտցուցին. Այսպէսով Պոլսոյ մեծ տէրութեանց դեսպանատանց տրամադրելի պահականաւորը երկու եղան:

Միեւնոյն ժամանակ տէրութիւն ներք Սալթանին ստորագրել տըին բարենորոգմանց ծրագիր մը մասնաւորապէս Հայաստանի համար:

Պոլիս քրիստոնեաներէ և թուրքերէ բազկացեալ խառն ժողով մը կազմուեցաւ Պապը Ալիի մէջ, բարենորոգմանց հսկելու մտք և նը շանաւոր Եաքիր փաշա Անատոլոյի ընելի անուանուեցաւ, որուն պաշտօնն էր բարենորոգմանց գործադրութեանը և գաւառներուն մէջ Պետական շրջանակներու գործունէութեանցը հսկել:

Եաքիր փաշա միեւնոյն ատեն Երլորդէն գաղտնի հրահանգ կըստանար հայ տարրը ամեն միջոցներով տկարացնելու Անատոլոյի մէջ:

Եաքիր փաշա այս վերջին հրահանգը կէտ առ կէտ գործադրեց. Սասնոյ շարքը կազմակերպող և գործադրող Զէքի փաշայի սկսած գործը գլուխ հանեց:

Հայաբնակ գաւառներու և քաղաքներու շարքերն ու աւարառութիւնը և տեսակ տեսակ պղծութիւնն ու բռնաբարութիւններ յաջորդաբար տեղի ունեցան. ինչ որ քիչ մը առաջ ըսուեցաւ. Պոլսոյ մէջ Պապը Ալիի ցոյցով առեւտրական հրապարակը երկու շաբաթի չափ գոց մնալովը, նիւթական փառանքը շատ մեծ եղան, մինչև իսկ Օսմանեան Պաշայի քիչ մը նաց որ անականոր ահագին բացով մը:

Այդ միջոցին յաջորդաբար երկու նախարարապետներ ինկան, նախապէս խառնակութեանց միջոցին պաշտօնի գտնուող Քիւչիւք Սայիտ փաշան. Պապը Ալիին անպաժան կերպով Սուլթանի հպատակելուն դէմ բողոքելուն, ինչպէս, որուն յաջորդեց Քեամիլ փաշա:

Քեամիլ փաշա ինք ալ կայսրութեան մէջ բարենորոգումներու պէտքերն անհրաժեշտ ըլլալը հա-

մոզուած նախարարներէն էր, ներքին քաղաքականութեան կէտ նը պատակ ունէր հրկրին ամեն դժգոհ տարրերուն քիչ թէ շատ գահացում տրուիլը և նախարարութեանն ալ Երլորդէն անկախ գործունէութեանը կուսակից. Քեամիլ փաշա իր այս վարչական դաւանանքը համարձակորէն պարզեց Սուլթանին, յայտնելով թէ այսպէսով միայն պիտի կրնայ ծառայել երկրին և թէ առհասարակ առանց նախարարներուն կարծիքը կանխաւ առնելու տրուած իրաւունքները չեն հաշտուէր հրկրին շահերէն հետ. Համիտ Քեամիլ փաշայի այս անկեղծ յայտարարութեանը դժգոհ անմիջապէս «Սատրապութեան մէջ» իրաւունքը լանձնեց տրգի նախարարապետ խալիլ Բիֆաթ փաշայի:

Քիչ յետոյ Քեամիլ փաշա Պոլսէն կը հեռացուէր Ալսընի (Իզմիր) կուսակալ անուանուելով, իսկ Սայիտ փաշա ալ Անգլիոյ դեսպանատունը կ'ապաստանէր Սուլթանի զուլումէն ազատելու համար:

Սայիտ փաշա Անգլիոյ, Գաղղիոյ և Ռուսիոյ Պետութեանց տուած երաշխաւորութեանը վրայ թէ՛ Սուլթանը չը պիտի փոփոխէ իրեն ձգեց դեսպանատունը և քաղաքացու իր բնակարանը ու այն օրուէն ի վեր կը մնայ Սուլթանէն և վարչական շրջանակներէն հեռու:

Այս շրջանին մէջ պատահեցաւ Զէյթունի ապստամբութիւնը, այդ փոքրութիւն արի հայ լեռնականները. Անատոլոյի հայաբնակ գաւառներուն մէջ տեղի ունեցող ջարդերու տպաւորութեան ներքեւ ինքնապաշտպանութեան համար ոտք կ'դնէ Սուլթանը. առաջ ալ բնակիչն ընել փորձեց. Հետէ մ փաշա կ'անտեսար գործերու և խուժաններու ահագին բողմութեամբ մը քաղեց այդ լեռնականներուն վրայ. Բայց Զէյթունցիք, հակառակ շատ անպատկառմաններու մէջ գտնուելուն իրենց արիւթեամբ մեծ համարահանեցին. Պետութիւնը միջամտեցին Զէյթուն իր նախկին առանձնաշնորհաւորները պահելով խաղաղեցաւ:

Սուլթանը այս դէպքերէն յետոյ պահ մ'ալ փորձուեցաւ կրիտէի առանձնաշնորհաւորները, եթէ ոչ հիմնովին վերցնել. գէթ մասամբ մը սահմանափակ զորուն հետեանքը եղաւ կրիտէի վերջի ապստամբութիւնը և Հելլենոթուրք պատերազմը:

Այս պատերազմին մէջ թէեւ թուրքիա յաղթող եղաւ բայց կրկին կործնուց:

Եւրոպական Պետութեանց ազդու միջամտութեամբը, խալիլիոյ Անգլիոյ, Գաղղիոյ և Ռուսիոյ կրիտէ Յունաստանի արքայ յորդոյն Երկրիոս իշխանի կառավարչութեան ներքին անկախ երկիր մը դարձաւ:

Թուրքիա՝ նոյն միջազգային ազդեցութեամբը պարտաւորեցաւ Յունաստանէն առած մասերը ետ դարձնել և միայն 4 միլիոն ոսկի պատերազմական տուգանք առնելով գոհանալ, որուն մէկ կարեւոր մասն ալ Եւրոպացւոց

կողմէ վար դրուեցան առնելիք նեռու փոխարէն:

Կրիտէի ազատագրութենէն ետքը թուրք տարրին գեղեցութիւնը այլ աւելի չեղանցաւ և ժէօն թուրքերու շրջանակին մէջ քիչ մը խրտուսնեւր առաջ եկան. Սուլթանը նոյնպէս խտուսեւր հալածեց թուրքերը, ամեն աստիճանէ, ամեն դասակարգէ, ամեն տարիքէ և սեռէ թուրքեր, աքսոր ներու, մահուան, մշտնջենական բանտարկութեան դատաւարտուեցան. այդ վարքը խտուսեւր հետեւանօք թուրք բարձրագոյն շրջանակներէն կ'արեւոր պաշտօնական անձնաւորութիւններ յաջորդաբար փախան Տաճկաստանէ, այդ երիտասարդ թուրքերը թէեւ մինչև ցարդ յորջ գործունէութիւն մը չունեցան, սակայն Սուլթանը լրջօրէն մտածեցնող մարմին մը դարձած են. երբ այսօր այդ խմբակը իրեն համաժողովուն Եթէ մէկ իսլամը, որ Սուլթանի խալիֆութեան օրինաւորութիւնը կը լրէ մահմետական օրինօք:

Խօսքերին եզրակացնելէ առաջ չը մոռնանք նաեւ իշխողակալին նշանակելի շարժումները որոնք մէկէ աւելի անգամներ տեղի ունեցան Արաբիա, Տրիպոլիս կողմէ, և Պաղատաի ու Մուսուլի շրջակայ Արաբներէն, Սուլթանի իշխանութեան և պաշտօնականութեան բռնութենէն դժգոհ ըլլալուն համար, ինչպէս Ալպանիա ալ:

Մէկ խօսքով 1876էն մինչև 1900, 25 տարուան շրջանի մը մէջ Տաճկաստան նիւթապէս, բարոյապէս, տնտեսականապէս ինչպէս և փճացած է կառավարութիւնը Պետական շրջանակներու մէջ հեղինակութիւն ունենալէ դադարած և այսօր կապրի միայն Եւրոպական անհամաձայնութեան չը նորհիւ, և ոչ թէ սկիական ու եւրոպական:

Յօդուանի հանգեաները երբ հանրային նշանակութիւն մը ունին, միայն կը կատարուին այնպիսի կեանքերու, դէպքերու և շրջաններու համար որոնք բառին բովանդակ իմաստովը հանրային նշանակելի օգտակարութիւն մը ունեցած են:

Ժողովուրդներու ազատագրութեան սատարող և զոհողներուն Յօդուանները կատարուած միջոցին ոչ ոք մտաբերած է Ներսէսը, Ճինկիլդերու, Լենկիլդերու և Ատիլայի կարմիր իշխողները, ալ յաւերժացնել յօդուաններով:

Կրակահեղութեան, գիտութեան արեւելքի գլխաւոր շանաղիներու յօդուանին հետ. կարելի է նաեւ Աղէքսանդրոյ պատմական թանգարանը այրող Էօմէր խալիֆային ալ յարգանք մը ընել:

Թէ կեանքեր յարգուին և թէ զայն խոյստողուն կրնանք հաւատարմապէս շնորհակատ մնալ թէ ինչ եղաւ Սուլթանի իշխանութեան 25 տարին ամփոփէնք:

Այս շրջանին մէջ միշտ ամենալուրդ և վարքավոր վարչութեան մը հետեանք, ահագին տարածութեամբ երկրներ տառնեալ միջոցներով հպատակներ կ'որոնեցան:

Հանրային պարտքերը ունեցան տնտեսական տագնապը շեշտուե-

ցաւ. աղքատութիւնը կայսրութեան ամեն կողմը ժողովուրդը գերեց. իսկ անձնական գանձը ու սիրելիներու հարստութիւնը անհաշուելի կերպով բազմապատկուեցաւ:

Հանրային գործառնութիւնները կանոնաւորելու և ժողովրդեան իրաւունքները պահելու սահմանաւ կառավարութիւնը երկրին և բնակչութեան հարստահարողները եղաւ:

Արգարտութիւնը գործադրելու համար ստեղծուած դատարանները Արգարտութիւն խնդրողները մահուան, աքսորի և բանտարկութեան դատաւարտեցին:

Ոստիկանութեան ուժերը աւելցան յանուն հանրային ապահովութեան. սակայն այդ ապահովութիւնը ուղղակիորէ հալածեցին թէեւ վարժարանները շատցան բայց աշակերտներուն մեծ եւս առողջ մտքով եղող մասը ծովորտ, աքսորներու և բանտարկութեան մէջ իրենց մահը գտան:

Երկրորդիներ, քարափներ, հանքեր ամեն ժամանակեւ աւելի շահագործուեցան, սակայն միշտ Երլորդիներուն շահուն և օտարներուն ինպատ:

Այսօր Օսմանի կայսրութեան սահմաններուն մէջ ամեն ազգէ և ցեղէ չկայ մինչև իսկ անհատ մը — բացի պալատի առանձնաշնորհեալ շրջանակէն — որ ցու մը կսկիծ մը և վերջապէս անփոխաբիւրելի կորուստ մը ունեցած չըլլայ, թէ նիւթապէս, թէ աճապէս և թէ բարոյապէս:

Երան

ՎԱՐԺԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՓՆՏՈՒ ԱՍՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԵՋ

Ուրախ ենք տեսնել որ վերջիս տեղական թերթերը մեր վարժարաններու և ուսուցչիներու մասին մեծ տեղ կը նուիրեն, որը իսկապէս արժանի է, և որը դարձեալ մեր ամենամեծ ուշադրութիւնը գրաւելու է, ամեն իրաւ, քանի որ կը փափաքենք ազգի տպագրող սերունդը փրկել իր արգի անկու մէջ՝ բարոյապէս և մտաւորապէս:

Վերջերս մի քանի յօդուած գիրք-մատենագիրներ շատ ծանրացան վարժապետներու բարոյակա նին մասին. ըստ մեզ քիչ մ'ալ ծանրանալու է դպրոցի հոգաբարձուներու վրայ. թէ ինչո՞ւ. քանի որ հոգաբարձուական մարմինն է որ կորոշէ ու կընտրէ իր ուսուցիչներն. նա կարող է սա մի քանի հարցումներուն գոհացում գտնել վերջ կարգի իր ուսուցիչներին:

Ա. Ունին վկայական ուսուցչութեան:

Բ. Ունին դարձեալ գահանաւորութեան գրքեր նախորդ պաշտօնավարութեանցը մասին որոյ մէջ պարզուած լինելու է հրաժարուելուն արդարացողիլ պարգաններն:

գ. Ամուսնացեալ են թէ ոչ : «Բացարձակ սկզբունք ընդունելով», ամուսնի ուսուցիչ չընդունելով վարժարանի սեմէն ներս, լինի աշխարհական լինի կղերական. զի ամեն տեղ և ամեն դարու մէջ (նուազ բացառութեամբ) ամուսնի չընելն եղած պատճառ, ծնունդ և հեղինակ ամեն տեսակ անբարոյ, անկրթութեանց ու մոլութեանց : Մեծագէտ սխալած կը լինինք երբ անոնց ստացած համութեանց եւ գիտութեանց հաւատ ընծայելով, մեր կրթական յարկը անոնց խնամոց կը յանձնենք, զի առհասարակ աշխարհի ամեն կողմը աղբիւրները (նուազ բացառութեամբ) երբեք չեն ծառայեցներ իրենց գիտութիւնը իրենց բարոյական ընթացման և ազնուացման : այլ լոկ կը ծառայեցնեն իմենց համար իբր միջոց չահու : Եւ ցորձաք այս գիտութիւնը հարցը կը անտեսուի պարսպ պոռոտախօսութիւններ և ձայն բարբառայ տնապատի պիտի նկատուի ուսուցիչներէն բարոյական պահանջներ : Աղբը պարտի նոյնպէս իր հոգաբարձուներու ընտրութիւնը ամուսնացեալ անձանց վրայ կատարել և վերջիններս ալ երբ դպրոցի զեկը ձեռք կառնուն նոյնը պահանջներու են ուսուցիչներէն :

Անցած են այն հրանելի ժամանակները երբ ուսուցիչը ժամը փոխառաց էր և դպրոցը դպիր իր վարդապետին, և անձամբ թատրոնի ու տեսարանի, խաղաղութի ու զինեման :

Գիշերները շրջեցէք բոլոր զբարձրութեանց վարիւրը, պիտի տեսնէք թէ այդ հիմնարկութեանց պատուակալ անգամնակաւ հարիւրին ինքնուր զանազանութիւնն են : Ամուսնի ակադեմիականը, բեմասացը, հր-

րապարակագիրը, գատաւորը եւ փաստաբանը, մանկավարժը և ուսուցիչը, ընդհ. սպարապետը եւ հասարակ սպայն, տեղացին թէ պանդուխտը, թէ ինչո՞ւ այսպէս : — Ետ ապա և բնական է. երբ մարդ իր առօրեայ աշխատանքէն կը վերագաւառուի անհրաժեշտ է օրուայ խնջէքը տնայնիւ հասարակ տեղ մը սրտնայ : երբ չունի րնտա նեկան յարկ՝ ձեռքը սեղմուց ձեռք մը, սրտին դէմ փափախող սիրտ մը և ժպտուն դէմք մը, կը պարտաւորի գրպանին տարբերութեան չափով ինքզինքը տեղ մը նիտել : ուրիշն քանի որ անորիններն ալ մարդ են և ո՛չ հսկայական, կ'ազդուին ու կը փոխուին աղմկով փոփոխութիւններ : ուստի մնացեալն ալ դուք ինքնին հետեցուցէք : Քանի որ պարկեշտ և բարոյապէս զօրացած ուսուցիչներ կը ցտնկանք ունենալ հարկ է որ փրնտ ռենք «ամուսնացեալ ուսուցիչներ», եւ ամուսնացեալ ուսուցիչ եր ունենալու համար ալ պարտինք ձեռքերն զրպանիս տանիլ, ոչ թէ բերաններս բռնալով ո՞վ ու ձախ խր լողնել տնամէջ ու ծծաւ բարոյ յախտութիւններով : Այլ լաւ է ինչ որ վերացական ու ազդարար ծակ փրկիսփառութիւններով զմեզ խաբեցինք և յիմար խտտութեամբ ալ կը պահանջենք տակաւին : Եւ բերնիս բռնանք և դործնական դըրականութեան փառինք :

Հօգրեգ

Թ. Խ. — Գ. Յօգուածագիրն տեսութեան առանց հիմնապէս հակառակելու, տեղիւրդ չինք համար իր սա ծանօթութիւնը տալ թէ ամուսնացեալներուն մէջ ալ սեռային անբարոյականութենէ չի դադարողներ շատ աննշան թիւ մը չեն կազմիր : Թէեւ այսպիսիները աւուրիներու չափ ինքզինքնին ազատ չեն զգար անոանց շահատակելու և որոշ չափով մը զսպուած կրկայ իրենց բնական հակումը : վերջապէս մենք ալ կ'ազանք հաս-

տատել թէ ամուսնացեալ ուսուցիչը նախընտրելի է. բայց նիւթական նկատումները մեր հոգաբարձուները կը հարկադրեն ստեպ աւուրին ընտրելու և ամուսնացողը պաշտօնէն ձգելու :

ԼՐԱՔԱՂ

Սօփիայի Ազգ. վարժարանի ուսուցչուհին հրապարակաւ կը գտն. պատի թէ տեղւոյն նորոնտի թաղ. խորհուրդը չէ հաճած ցարդ իր պահանջը կարգադրել հակառակ բազմիցս ըրած դիմումներուն ու թախանձանքին : Խեղճ Ուսուցչուհին ամբողջ տարին քրտնաթոր աշխատելէ վերջ, այսօր Պոլիս վերադառնալու անհրաժեշտ պէտք կունենայ, բայց կը զլացուի վրձարումը իր աննշան ամսականին, որ իր ցամաք հոցին ու ճանապարհահալքին պիտի յատկանայ : Այս պէս պէտք է վարձատրել վարժուհի մը, խեղճ տղիկ մը որ մայրն ալ հոգալու հարկին մէջ կը գտնուի : Այս եղիւրին յուսահատած թաղ. խորհուրդը անողորմ ընթացքէն ստիպուել է կառավարութեան բողոքել իր իրաւունքն ստանալու համար :

Կսպասէինք ու Սօփիա բնակող աղբայինք, ի պահպանութիւն ազգային արժանապատուութեան, այս անհաճոյ բողոքին առիթ չտային :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ճանաչեալքս քաջքը. — Գիտական մանրակրկիտ ուսումնասիրութեամբ մը հաստատուած է որ հասարակ ճանճերը մէկ երկվայրկեանի մէջ 30 անգամ կը չարժեն իրենց թեքը որով մէկ ժամուան մէջ 4800 անգամ : Ճանճեր այս արագութեամբ թռչելով կրնան մէկ ժամէն 60 քիլոմէթր տեղ կորել ինչ որ ճեպընթաց կառախումբի մը գնացքն է : Իսկ եթէ

նոյն արագութեամբ ուղիղ գծի մը վրայ թռչելին կարելի ըլլայ այն ատեն ճանճերը կարող պիտի ըլլան 20 օրուան մէջ աշխարհի շրջանը կատարել :

Տիեզերքի թնակիչները. — Աշխարհագրական ընկերութեանց նոր հրատարակած վիճակագրութիւնները աշխարհի բնակիչները հետեւալ կերպով բաժնած են :

Եւրոպա 390 միլիոն, Ասիա 789 միլիոն, Աֆրիկէ 200 միլիոն, Ամերիկա 140 միլիոն, Իսկ Ովկիանիա 40 միլիոն : Իսկ մարդկային հիշք ցեղերն ալ սա կերպով կը բաժնեն : Կովկասեան կամ Հնդկերկրական ցեղ 645 միլիոն :

Դեղին կամ Մոնկոլեան ցեղ 592 միլիոն : (Եւրոպոյ բնակչութեան մասը կազմող Մաճառները, Լաբնացիները ու Ֆինլանտացիները այս ցեղէն են :)

Սեւամորթները 181 միլիոն և Ովկիանիոյ բնիկները 33 միլիոն որոնք Մալայիան ցեղը կը կազմեն :

Ասոնցմէ զատ կան Կարմիրկամ Պղնձագոյն ցեղը 8 միլիոն. բայց այս ցեղը օրը ստօրէ անհետանալու վրայ է և քաղաքակրթուելու բացարձակապէս անընդունակ :

Յիշեալ վիճակագրութեան մէջ կրօնական բաժանում մ'ալ կայ որ հետեւալ կերպով կը պարզէ : Գերատեսեալ 456 միլիոն, Մահմետական 171 միլ., Պրոտեստական 486, Պրահման 140 միլ., Հրեայ 8 միլ., Կապալաշտ 120 միլիոն : Այս վերջինները կը գտնուին Ովկիանիոյ մէջ և Աֆրիկէի ներսերը որոնք ինչի որ հանդիպին կը պաշտեն՝ քար, փայտ, լեռ և այլն :

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՒՅԵՐ [16]

(ՊԱՏԿԵՐ ՄԵ ՀԱՃԱՀԱՅՍՏԱՆԻ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ)

Հօրեղբայր Ծահէն ու Գուրգէնը, չոգենաւի եւ գերապատի ըով կեցած այդ բոլոր ժխորէն իրենց ինքնութիւնը մոռցած, աչքերնին դէպի Ղալաթիա նանկըն Ղուլէն, սառնաց բան մը հասկնալու, տառակուսած, կը մտածեն. մտքի այդ անզգայ դրուժեան մէջ, թիւրք նաւավար մը, չոգենաւի խելաց կողմէն մազլցելով վեր կելնէ, կը մտանայ անոնց ու անուշութիւնով մը կառավարկէ զանոնք զուրս հանել, այդ խեղճեր, որ բնաւ խայիխճ ինքու նկարագրին ծանօթութիւն չունէին, կը հաւատան իրենց անհերք անոր, ու թիւրք խայիխճին կամաց կամաց կը բացուի :

Երբ չոգենաւին բաւական կը հեռանան նաւավարը կը սկսի ըսել : «Են ես մոռցայ չոգենաւի մէջ ձեզ հետ ստակարկելու, պէտք է հիմայ խօսինք. քանի որ ուրեք պիտի տաք, ձեզ ցամաք հանելու :

Մենք ինչ գիտենք այս տեղի սովորութիւնը կըսեն Ծահէն, Օրէնքն ինչ է նէ, այն կուտանք : Արդէն մեր գուրս ելած տեղն էլ շատ հեռու չէ : Գուրգէնը չէք գիտեր որ խայիխճները օրէնք չունին : Ստամբուլի մէջ : Քանի մ'օր անգամ մը այսպէս որս մը ձեռքերնիս հագել կիշնայ : Այլ միւր գիտենք մեր առածը : Կըսէ նաւավարը, «Ես ձեզմէ երկու մէկն առած, զուրս չեմ հաներ, ալ զուր գիտէք», եթէ երկու մէկն ալ չէք տար, ես ալ նաւակը ուզած տե-

ղս պիտի քաշեմ տանիմ : Ու կը սկսի նաւակի քիթը դառնունիլ դէպի «Գրգ գուլէսի» կողմ, ու տաք արագ, թիւրքարկելով հեռանալ ցամաքէն :

Մէկ ժամէն աւելի ջուրերու վրայ կ'ապտոցնէ խայիխճն այդ ողորմելիները : Որքան կը խնդրեն, կուլան ու կը խայտեն որ արդէն ընդ ամենը երեսուն դուրուշ ունին այն ալ իրեն կուտան, այդ անսիրտ թիւրքը, որ իսկական թիւրքի անողորմ հոգին ու սիրտը կը կրէր չ'ընդունիր ու վերջապէս այդ դժբաղդներու վերջի ապաւէն երեսուն դուրուշն ու Գուրգէնի նոր գօտին գոր հօրեղբայր Ծահէն 15 դրուշէ գնած էր Պոնտոսի մէջ առնելով հազար ու մէկ նոսխատիւններէ ու վախերէ հազ Պոստոյ մեծ մաքառան քարափը կը հանէ զանոնք :

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՒՊ

ԺԹ.

Բէրայի արհամարուած թաղերէն Գաւաւճալայի կեղտոտ ու ապականուած ձորի վրայ փայտէ խարխուլ կամուրջով մը դիմացի տներու ու խանութքիւն հետ հաղորդակցութեան դրուած է «Պալապան»-նանր :

Հին ամենահին թրքական անճոռնի ճաշակի մը արտադրութիւնով փած ու յիսած սախակներով երկ յարկանի անուղիղ ու անճիշդ չափերով 60-70 մ. թ. ու տեղեւ սեղանակներու բազմութեամբ ու իր ուր մոլոր աղտոտ ծռտոտ նըրսնցքներու խտտորումներով կատարեալ լաբիւրինդոսի մը երեսոյթը կը ներկայացընէ Ղարիպներու այդ խանը :

Պանդուխտները մեր ժողովուրդեան մէջ մուտ գործելէն իվեր այս խանը հանդիսարան եղած է մեր բիւրուեր պանդուխտ գեղջուկներու կրածամեն տեսակ տառապանքներու ու այդ ուրուատեսիլ տխուր խանը չարաբաստիկ երեսոյթով այնքան վատ ու այնքան ստակացնող սպաւորութիւն մը կը թողուր մարդու վրայ որքան արգահատելի այն բազմաթիւ հայ զարիպներու կեանքն ու կսկծեցուցիչ այն մեծ ցաւը որ մեր Հայրենիքը իր հարազատ որդիներէն ու կտրիճ շինականէն դատարկացնելով երկար տարիներով չարաշուքեան ու գրկանաց կը դատապարտէր զանոնք :

Այդ տարօրինակ խանը որ Պոլսոյ ամենամօտիկ մէկ արուարձանին ու շուաշտ Բէրային այնքան մօտիկ է մեր Պոլսեցի շատ մը բառախաղ գրողներուն՝ անծանօթ է : Ու անոնք որ Հայաստանի ժողովրդեան ու Հայրենիքի դժբախտութեան վրայ դաղափար մը կազմել ուզեր են՝ որոց թիւը շատ քիչ է, կը կարծեմ որ պանդուխտ հայու կեանքը թունաւորող այդ Լաբիւրինդոսը այցելելու ու սրտի սաստիկ յուզումով կեանքի ամենախտուր պաակները իրենց իրակա նութեան մէջը տեսեր են հոն :

ՂԱԶԱՐՈՍ Գ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

(Շարունակելով)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ
ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

ԹԻԻՐԳԻՍ

Մէջնոր տաճար Մասնաւոր փաշա
էփրօս տէօվէթլէրին գանաւոր է
ստախլէրին թէտքիքլէ մէջնու
պուլունտուղը. վէ Լօտոնտան Բո
մայա կիթմիշ օլուպ անտէնտէ Մր
սըրա կէշէճէկի Թէլէկրաֆ համա
տիսլէրտէն տիր:

— Բուսէյի թիւրք օրտուր Գօ
մանտան Էդհէմ փաշա քիւլիլէթլի
առկէր իլէ պալատնտաքի քիւլիլ
հիւքիւմէթլէրին սինօրլարնտա պու
լունտաքա իմիշ:

— Չինէ կիթմէք իչիւն Օտէս
տան հօլլանդլան առկէր վէ մօհիմ
մաթ Ստամպուլ պաղլուղնտան Բուս
փաթուրլար իլէ կէշմէքտէ օլորքլար
լընվէլէճէ հաղմը իտիք Մէլքիւր
վաթուրլար Ստամպուլտան կէշտիլէ
րինտէ Բուս առկէրլէրին Լօրա
պաղլուղնտան թիւրքլէր մի
յանընտա Բուսլար պիզի պաթուր
տէլէրէք զայէթ խօշնութարլըր ի
լէրի կէլտիկինտէն. Ստլթան պուն
տան պէօլէ կէշմէք վաթուրլարն
պանտէրլար Բուս օլումաար վէ
առկէրլէրտէ սէս չըգարմաւարը
նը Չարտան Բէճա իմիշ տիր:

— Սթանպուլտան Թալիպ կապէ
թաթընա հաղլուղընա նաղլուղն.
Սալթան Սպաղանք գըրկըն իմ
րա իտէն Սլի փաշալար աղ իլէ
էրգինկանտա պուլունտան քէնտի
օրտուղընա կիթմէսին էմր իմ
միշ տիր:

Թէքրար Սթանպուլտան Տէլի
Բրօնկիլէ վէրիլէն Թէլէկրաֆա
կէօրէ. Սթանպուլ էլիլէրի պու ա
րա էրմէնի մէսէլէսինի մէյտանա
գօյմաք միւնասիպ կէօրմէտիլէ
րինտէն Սաթան գըրկըն իչիւն
հէնի պիւր միւրահաթթա պուլըն
մայաճաղար իմիշ:

Սթանպուլ Բուս էլիլիսի պու գըր
կըն իչիւն զայէթ աղըր վէ չիտ
տէթլի սուրէթտէ Պապը Սլիլէ
չիքիւլէթտէ պուլունտա Սալթան
նըն ճիւլիս չէնլիքլէրին իլք կիւ
նիւ պէօլէ գան տէօրլմէսի Բէք
Ֆէնա թէլէսի իթտիկինի սէօլլէ
միշ:

Սթանպուլ Բուս սէֆաթէթի Սա
տան գըրկըն իչիւն միւքէմէլ
պիւր Լաթօր հաթլուպ սէֆաթէթի
վէրիլմէսինի Էրգընալ փոնապուլնա
էմր իմիշ:

— Խաթիբէրտէ պիւր Բուս Գան
սոլոհանէսի թէլէսիս օլունտաք:
Սալթան Ստանպուլ Սլման էլիլիսի
նէ մօրաասա իմթիլաղնընա իհ.
տա իթմիշ տիր: Սայիւր էլիլիլէր
տէ վէրիլմէսի իմիւր օլունտաքա
տըր:

ՍԵՐԳԻՍ

Սապրք գրալ Միւն վէ Գրալիցա
նաթալիլին պունտան պէօլլէ Սիւր.
պիտա կիթմէլէրի գաթիլէն մէն օ

լընուպ կիրտիքլէրինտէ հէր իքիսի
տէ հէման տէրտէստ ու հապս օ
լընուարլար. գրալ Ալէքսանտր Բէ
տէր վէ վալիտէսի իչիւն էմր իմ
միշ տիր:

ԱՒՍՏՐԻԱ

Աւստրիան պու սէնէքի պէօ.
լիւք մանօվարլարը 115,000 քիշի
վէ 68 պէօլիլէ թօփ իլէ Իճրա օ
լընտաք:

— Մարիէնպալտա պուլընտան
Շահ Պալատէլթէ կիտապ ան
տէն Սթանպուլ օլորալարաք Թէհ
րանա կիտէճէք տիր:

ԹՐԱՆՍՎԱՆԱ

— Լօրա Ռօպէրթս Թրանսվանալ
մէմալիքիլի Բէմէն ինկիլթէրալ
իլհաք օլընմը օլունտաք իլան իմ
տիր:

— Ալաֆրիտ Կա Սիպ. 11—12
կիճէսի Մ. Գրիկէր վէ պէրապէ.
րինտէ պուլունտա Պօլր Բիճալլար
Թրանսվանալ իմփրողըն պրաթա.
Բաք չըմէնտրֆէր մախսուպա Բօր
թուկէլ թափաղըր օլան Լօրէնսօ
Մարքուէլէ ինուպ. Լօր նաա գան
սոլոհանէսինի իմթիւս իմիլիլէր:
Բօրթուկէլ հիւքիւմէթի ինկի.
լիլ հիւքիւմէթիլէ միւրաճաթլա
պունտա հաթլուղնա նէ կէօնա մու
ամէլէտէ պուլընտաք իլթիլա իմ
տիրիլի սօրմալ:

— Ժէնէրալ Պօթա զայէթ սը.
գըրմը օլուպ, թէսիլմ օլմաք Բաթ
տէսինի կէլմիշ օլունտաք թէլէկ
րաֆլար պիւրմէքտէ տիր:

ԻՐԱՆԻԱ

— Գրալ Ռապէրթօլը Էօլտիւրէն
Պրէսինի պիւրաթէրի վէ ումու
Պրէսինի ֆաթիլիսաթ. հիւքիւմէթէ
իսթիտա իլէ պունտան պէօլլէ
քէնտիլէրի Պրէսինի իսթիլիս օլան կօտի
նաթընա տըր օլունտաքլըն պիւ
տիրմիլէր:

Մուհաթէմէ Պրէսինի հիւքիւ
վէրաթիլի վաթթ. Պրէսինի ֆիթուր
սըլ տիրէմիշ. վէ Էօլիւմէն պէտ.
թէր օլուն իսկէնճէ վէ հապս ճէլա
սընտան հաթլուղնա քէնտիլիսի
գուլթարալար պուլունտաղըն սէօլ
լէմիշ տիր:

ԱՆՍՏՐԻԱ

— Ալմանիա իմթէրաթօրը վիլհէ
լմ պու կիւնլէրտէ ալա չըգաճա.
ղընտան Պէրլին զապրթաթ իմ
Բէրաթօրուն մօհաթապա իչիւն,
թէտալիլէր էլէ տիրմաթ վէ զա
լէթ տիլգաթ օլունտաք էմր իմ
միշ տիր:

ԻՆԿԻԼԻԹԻՍ

Կիւսկօվտաքի Էրմուրճաթ խա
թալըր տէվամ իմթէրտէ տիր:
Բէմիլ Ճիւլլէլ նապալէն պու
կիւն հաթթաճանտէ 13 քիշի մէլ

քիւր հաթթալըրտան թութուլմալ
լար. վէ 111 քիշիտէ գաթաթիւնա
պիլընտա պուլունտաքա:

ԱՇԱՐԾԻՍԱԼԷՐ

— Բօմաան «Բօլիթիլէ Գօրէս
Բօնտան» նաա կաղէթալա հաղլը
տըղընա կէօրէ. իչ պու Սիպտիւր
այրնտա Անարչիսթիլէր գարըն նէ
հօլտա հարաքէթտէ պուլունտաք
լարըն տալիւր տէօվէթլէր իտա
սի միւլաքէրլէրէ պաշալաճաթար
իմիլ. Հաթթա պու տէֆա ինկիւ
թէրա վէ Չուիցիլիս պիլէ սալիւր
տէօվէթլէրէ հէմ Էֆէրաթ սոլապ
պունտան սօնկրա Անարչիսթիլէրի
տաթի ճիւնալէթ իլլէլէն նապալը իլէ
պաթաճաղլարըն օլլէթիլէր:

ՉԻՆ

Ալման վէ Ճալոն տէօվէթլէրին
տէն մաաա. սայիւր տէօվէթլէր
Չինէ սալէր հօլլանտաքտան կէրի
տալունտալար:

Պէրլինտէն վէրլէն պիւր թէկրա.
ֆա նապալէն իմթէրաթօր վիլհէլմ
աթիլտէթի պէլաթաթա. պուլուն
մը. Ետնի հիլ պիւր չարթիլա քէն
տի առկէրլէրին Բէքիւմէն չըգաթ
մալաճաք տըր. Հաթթա լաղրմ օ
լար իսէ ումա Սլման օրտուղըն
տա սիլաճ ալթընա չաղրաճաք
տըր:

Չինտէն պու կիւնլէրտէ կէլէն
թէլէկրաֆլար էլան չօք հիլէրտէ
գալընըլըր տէվամ իմթիլիլի
պէլաթա. Ճէնուպ վիսլէթլէրինտէ
էփրօսլըրլար գալըն պէօլիլէ
պիւր Բսին հաթլուղնապա օլ
տըղը վէ հէման պիւր ալա գաաթ
մէյտանա չըգաթալը իլալէ իմ
մէքտէ տիրէր:

ՅԻՍՆՍԱ

Ֆրանսաա ելէնի պիւր թօր իճաթ
օլմուլ օլունտաք հէնուպ մէյտա
նա չըգաթ էփրօֆա կաղէթալարըն
տա. պալաաա Ալման ճէրիտէլէրին
տէ կէօրիլմիշ տիր: Պու թօփ
40,000 մէթրօ ուղաղըրա գաաթ
կիւրլէ աթապիլիլ իմիլ. Պու թօփ
տան Ֆրանսա հիւքիւմէթի հաթիլ
Պօլլիլէրէ վէրմիշ օլուպ գուլլանտը
ղընտա Պօլլիլէրէ զայէթ մէմու
պրաթմը տիր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍ

— Ստամպուլն կալաթա ճիհէ
թիլտէ Մամհանէ նաա մահալտէ.
Ետնան սէֆաթէթի պէօլլէր մէմուր
լարընա պիւր իլթիլէ Էթէրիա
նաա իւր ինկիլլ օլմիթլիսին
մէնտապ տըր տէլա թիւրքլէր
չիտտէթլէ տէօվէթլէր. Պունտան
իւլէրիլէ Ալման պուլունտաք Ետնան
լար վէ թաթալա նաա լալմա
հալլէր իտալալը. քիւքիւլիլթիլ
լէ հոնտիլ վէ Բէֆալիլալը տըր
լար ալթիլաթ օլունտաքլընտան
օլ թալաթլըրն մահաթաթաթ
սիլաթի առկէրլէրին Իհալէ օլըն
մըլ տըր:

— Սթանպուլա իչպու Սիպ.
23տէ կէօլլա էրմէնիլէ թաթա
ֆրանտան պիւր գալընըլըր չըգա.
ճաք ալա գաթիլապա վէ հէր
ճիհէթտէ սիլաթալիլէր սապալարա
գաաթա իտալաճաթա օլունտաք
թէլէկրաֆ հաթթաթիլէրինտէ տիր:
Պու սէպէպլէ Պէյօլլընտա պիւ
լըմէնի էլիլ պաաապ 6 քիշի վէ
պիւր չօք քաղաթա էլտէ իմթիլէր:
Ալքսանտր Կարապետան նաա
լիլէ պիւրիսի տրանլապա իմիլ:

ՅԱՆՉՆԱԿԱՏԱՐ

Ն Շ Ա Ն Ս Ա Ր Ա Յ Ն Ա Ն

Կը ծանուցանէ լարալ հաաթալա.
թեան թէ Վաաալի, Ետնուի, Ռու.
ճաթի, Թրոնվալի, Բիլլալի եւ Ս.
Ֆրանի միլիւ չարտալապա եւ կան.
նաա երթեւեկիլէր հաաաաաա է.
Աստի սալ քաղաթիլէր հաաթա եւ է
յանճալարաթիլէր ունեցողիլէր վաա.
լար կրանա գիլիլ իրին. որ կը խո.
տանալ գաաթաթիլ պալաթիլէր ճը.
գիւ գործաղիլ յանճալարաթիլէր.
Իւ կալանէրն եւ:

Վաաալի մէլ Չարալալէրանի գը.
լաաաալ, Ետնուի մէլ Կոտան Պ.
լաաաալ իտանթը, Կաաաալ մէլ
Գալաթիլէր եղաթիլ թիլլալաաալ.
Սօֆիալ մէլ Մարտիլա Թալալէր.
հանի սըաաաալ:

ԹԻԻՔԱՐԻՑԷ

ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիս. 58/57 լի հէք.	7.70/8.20
Արապա 52.59 լի հէք.	7.—10.80
ԱՐԲԱ	
Վալիս 100 քիլ.	8.85
Արապա 38.47 լի հէք.	5.—/6.60
ԵՌԻԼԱՅ առապա	3.—/4.40
ՅԱՍՈՒԼԻԱ 100 քիլօր	13.—/19.—
ՉԱՎՏԱՐ	6.40/7.—
ՏՈՐԸ	5.—5.60
Կր. նաթ 800/1000 արապա կէլմէքտէ	
տիր. վէ վալիս 3/4.	
Վալիս մոամէլէսի ալթըն ֆրանք.	
է. արապա կիւմիլլէ:	

ՊԱԳԱԼԷ

Վարա Բիաթալընտա պաթալիլէ	
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը. ալ.	
թուն ֆրանք իլէ:	Յր. Սըք.
ԳՈԼՎԷ	1.88/2.10
ՇԷԲԷՐ. — (Բէլլէ) քիլօ 60.—/61.—	
» (Բէլլէ) սանաթ 31.50/32.—	
ԲԻՐԻՆՃ. — Ճաթա չու.	
վալը	42.—
ԲԻՐԻՆՃ Յիլլալ չուվալը	40/42
ԲԻՐԻՆՃ—Ինկիլ.	28.50
» րիլօն	51/52
ԿԱԶ. — Սանաթ	8.—
ՉԷԹԻՆ ԵԱՂԸ. — քիլօ	1.20/1.35

ԲԱՍՈԻԳ

Վարա մաղաղալարընտա իլլէ	
սաթըլարը.	
Ինկիլլէ իլլէլիլ Ն. 8/14	13.50
» Ն. 18/24	15.—
» Ն. 8/14	12.50
2իլ Բաաալ հօթա	2.35
Իլլէն մահալալ ալ օլաթը սէպէպլէ	
վրաաա իլլէ ֆիլաթլարը ելէն տէն	
արթմը տըր:	

ՍԱՐԱՅԻԷ

Նաթլէն 22 ֆր. 30 սանթիլ	
Օսմ. լիաա 22.85 ֆր. ալթըն	